

Кафанлаш

05:00 / 18.01.2017 10817

Маййитни кафанлаш ҳам фарзи кифоядир. Лекин маййитнинг дафнига лозим бўлган ҳамма сарф-ҳаражатлар унинг ўз молидан, ўзининг моли бўлмаса, унинг нафақасини қилиши керак бўлган одамнинг молидан, у ҳам бўлмаса, байтул молдан қилинади. У ҳам бўлмаганда эса, ўзига тўқ мусулмонларнинг маошидан олинади.

Кафанликнинг сифати:

Кафан оқ бўлиши, тирик инсон кийиб юрса ҳам арзийдиган мато бўлиши афзал. Эркакларга ипак матодан кафанлик қилиш жоиз эмас, аёлларга эса макруҳ. Чунки кафанни ипакдан қилиш исроф ва пулни зое қилиш бўлади. Аёлларга ипак кийиш тириклик чоғларидагина мубоҳдир.

: لاقُهُ نَأْمَلَسَوِ هَيْلَعُهُ لَلِ لَصَلِّ لَلِ لَوُسَرْنَ عَامُهُ نَعْلَلِ لِيَضْرَبَ سَابْعُ نَبَانَع
مُكَاتُومَ آهِي فِ اُونْفَكَوْ مُكَبَّآيْ ثَرِيْحْ نَمَّ آهْنِ اِفْضَايْ بَلَّ اَلْمُكَبَّآيْ ثَنْ اَوْسَبَلَّ

Ибн Аббос розиаллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Кийимларингизнинг оқ ранглисини кийинг, чунки у энг яхши кийимларингиздандир. Маййитларингизни ҳам ўша билан кафанланг”, деганлар.

Абу Довуд ва Термизий ривояти.

Абу Довуднинг ривоятида:

ال "لُوقِي مَلَسَوِ هَيْلَعُهُ لَلِ لَصَلِّ لَلِ لَوُسَرْنَ اْتَعَمَسَ لَاقِ هَنْ عِلَلِ لِيَضْرَبَ سَابْعُ نَبَانَع
اَعْيَرَسُ بُلْسُيْ هَنْ اِفْ نَفَكَوْ لَآي فِ اَوْلَاغْتِ

“Али розиаллоҳу анҳу Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг

“Кафанда ортиқчаликка йўл қўйманглар. Чунки у тезда суғириб олинади», деганларини эшитганман”, дейилган.

Маййитнинг кафанини яхши қилиш мустаҳаб саналади.

هللا ىلص هللا لوسررنا : امه نعلل اضر- ةءاق وبأو هللا ءبع نب رباج نعل
: لاق ملسو هيلعل

« هَنَفَكَ نَسْحُيَلَفِ هَاخُ مَكْدَحَانَفَكَ إِذَا »

Жобир ибн Абдуллоҳ ва Абу Қатода розиаллоҳу анҳумолардан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам “Қачон бирортангиз ўз биродарини кафанласа, унинг кафанини яхши қилсин”, дедилар”.

Муслим ривояти.

Агар оқ мато топилмаса, бошқа ранглиси ҳам бўлаверади.

هُوَ أَوْرِيحٌ أَوْ بَوْتُ يَفِيهِ رَمَنٌ يَفِيهِ لَطْمٌ لِدَبْعِ نَبِةٍ زَمَحَ نَفَكَ هَلَلٌ لُّوسَرَّرْنَا رِبَاجِ نَعِ
يُذَمَّرُ لَلِ

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Ҳамза ибн Абдулмутталибни йўл-йўл бир ки-йимга кафанладилар”.

Термизий ривоят қилган.

Кафан хиллари:

Кафан уч хил бўлади.

- Зарурий кафан;
- Кифоя кафан;
- Суннатга мувофиқ кафан;

1. **зарурий кафан** – фарз соқит бўладиган даражадаги кафан бўлиб, маййитнинг баданини бир сидра ўраса бўлди. Зеро, улуғ саҳобий Мусъаб ибн Умайр розиаллоҳу анҳу бир дона кийимлари ила дафн қилинганлар.

عَوَسَمَتَلَن مَلَسُو هِلَع هَلَلَا يَلَصَّيْبَن لَعَامَ اَنَجَاه : لاق ، هِنَع هَلَلَا يَضْرِبَتَا بَخ
بَعَصُمُ مَهْنَم ، اَيُّ شِرْوَجْ اَنَم لِكُنْ اَيُّ مَلَتَامُ نَم اَنَمَف ، هَلَلَا يَلَع اَنُجْ اَعَقَوْف ، هَلَلَا
اَمُجَن مَلَفِ دُخْ اَمُوَي لَتُقْ اَهُبَدَهَي وُوهَف ، هُتَرَمْتْ هَل تَعَنِّي اَنَم اَنَمَو ؛ رِيْمُعُ نُب
هُسْ اَرَجَخ هَلَجَر اَنِي طَغ اِنَاو ، هَلَجَر تَجَرَحْ هَسْ اَرَاو اَنِي طَغ اِنَاو اَدْرَبْ اَلْ اِنْفَكُنْ
نَم هَلَجَر يَلَع لَعَجَن نَاو هَسْ اَرِي طَغُ نَم اَنَم مَلَسُو هِلَع هَلَلَا يَلَصَّيْبَن لَع اَنَم اَف
رَحْ ذَالَا

Ҳаббоб розиаллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Биз Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан Аллоҳнинг розилиги йўлида ҳижрат қилдик. Бизнинг мукофотимиз Аллоҳнинг зиммасига тушди. Орамизда ўша мукофотидан татимай ўтиб кетганлар ҳам бор эди. Улардан: Мусъаб ибн Умайр розиаллоҳу анҳу, у Уҳуд кунида вафот этганди. Ўзидан биргина оқ-қора йўлли кийимини қолдирди. У билан бошини ўрасак, оёғи, оёғини ёпсак боши очилиб қолар эди. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга бошини ўраб, оёғига изхир дан бирор нарса ташлаб қўйишни буюрдилар. Орамизда изхири етилиб қолганлар бор эди. Ундан йиғиштириб келишди.

Муттафақун алайҳ.

изхир (русча лимонной травы, инглизча lemon grass) ҳушбўй ўсимликдир.

2. **кифоя кафан** – инсоннинг ҳаёт вақтида энг кам миқдордаги кийимидир. Бундай кафан эркакларга иккита бўлади: лифофа ва изор.

Бу миқдордан ози макруҳдир. Зеро, Абу Бакр розиаллоҳу анҳу:

اَمُهْنَف ، اَمُهْوُلَسْعَاو ، اَمُهَي فَيِّلَصُّ اَتُنْ كُنْ نِي دَلَلَا نِي دَهَّ يَبَّوْثِ يَفِي نُونَفَكْ
بَارْتَلَاو لَهْمَلَل

“Мени шу намоз ўқиб юрганим иккала кийимни ювиб, шу билан кафанланглар. Чунки кафан йиринг ва тупроқ учундир”, деганлар.

Аёллар учун эса учта бўлади: лифофа, изор ва химор.

3. **суннатга мувофиқ кафан** – эркаклар учун изор, қамис, ва лифофадан иборатдир. Зеро, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам учта кийим: қамис, изор ва лифофа билан кафанланганлар.

ةثَالْتِ يَفِي مَلَسُو هِلَع هَلَلَا يَلَصَّ هَلَلَا لَوْسُر نَفَكْ : لاق ، ةرْمَس نَب رِبَا ح نَع
«لَم اَلَلَا» يَفِي دَع نَبَا هَاو "ةفَا فِلَو ، رَا زَاو ، صِي مَق : بَاوْثَا

Жобир ибн Самура розиаллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам уч кийим: қамис, изор ва лифофага кафанланганлар”.

Ибн Адий “Комил”да ривоят қилган.

Аёллар учун эса қуйидаги ҳадисда келтирилганидек бешта либос бўлади.

«مُتَّعَ الرَّجُلُ ثَلَاثَ أَقْحَالٍ أَمَّا لَوَأْنُكَ فَوَأْفَ وَذَنْعٌ سِيْبَانٌ لَتَنْبِ مِثْلُكَ
سَلْجٌ هَلْ لُؤْسَرُو: تَلْ أَرْخَالٌ بَوَثٌ لِي فِ دُغَبٍ تَجْرُدُ أُمَّةَ فَخْلٍ لِمُتَّعَ رَامِخُ ل
دَمَحٌ أَوْ دَوَادٌ وَبَأُ هَآؤِرَ . أَبَوْثٌ أَبَوْثٌ هَآؤِنُ لِي هَآؤِنُ فَكُ هَآؤِمَ بِأَبِ لِدُنْ ع

Лайло бинти Қониф ас-Сақафийя розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

“Набий соллalloҳу алайҳи васалламнинг қизлари Умму Кулсум вафот этганида уни ювганлардан бири эдим. Пайғамбар соллalloҳу алайҳи васаллам бизга аввал “ҳиқо”ни, кейин “диръ”ни, кейин “химор”ни, кейин “милҳафа”ни бердилар. Сўнг уни яна бошқа кийимга киритилди.

Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам эшикнинг олдида ўтириб олиб, унинг кафанини қўллари билан бизга битта-биттадан бериб турдилар”.

Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

- **Қамис** (юқоридаги ҳадисда диръ-аёллар кўйлаги) - бўйин тагидан, то оёқ остигача ўрайдиган мато, енгсиз ва ямоқсиз.

- **Изор** (юқоридаги ҳадисда ҳиқо) – лозим маъносида бошнинг тепасидан, оёқ остигача бўлган мато, тириклар изори эса белдан пастига кийиладиган кийим туридир.

- **лифофа** – изор сингари лекин, кафанликни тугиб қўйиш учун тепа ва паст тарафлардан бироз ортиқроқ бўлади.

- **Химор** - бошни ўрайдиган мато, рўмол.

- **Хирқа** (юқоридаги ҳадисда милҳафа) - икки кўкрагини ўраб қўядиган, ёпинтириладиган мато.

Майитни кафанга ўраш:

Майитга ювгандан кейин, кафанлашдан олдин, аввалги мақолада айтиб ўтилганидек, хушбўй суртилади. Кейин майит қуйидаги тартибда кафанланади:

Олдин лифофани ерга ёйиб, ханут суртилади. Сўнг унинг устига изор ёйиб, ханут ва кофур суртилади. Майитни аввал қамис билан ўраб – албатта, унга ҳам ханут ва кофур суртилган бўлади – ёйилган изор ва лифофа устига қўйилади, изорни аввал чап, сўнг ўнг томонидан ўралади. Кейин лифофани ҳам шу тарзда ўраб чиқилади. Ташқи кўринишига ханут қилинмайди.

islom.uz Image not found or type unknown

Аёл кишига: лифофа ва изор ҳудди эркакларга ёйилганидек ёйилади. Сўнгра жасадни изор устига қўйиб, диръ (қамис) кийдирилади. Қамис устидан хирқани кўкраги ва қорни билан боғлаб қўйилади. Сочларини икки бўлак қилиб кўкрагига диръ устидан қўйилади ва химорни сочи тепасигача лифофа остига олинади. Сўнг изор ва лифофа билан ўралади.

Кафан ўралиб бўлганидан сўнг, очилиб кетмаслиги учун, лифофани тепа, паст, ва белидан боғлаб қўйилади. Image not found or type unknown

Жўрабоев Юсуфжон Исроилжон ўғли